

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р.

№ 6 (1789). 9 ЛЮТОГО 1990 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Коли цей номер «ЗНК» вийде в світ, Пленум ЦК КПРС, напевно, закінчить свою роботу. Всім зрозуміло, з яким нетерпінням ми будемо чекати появи в газетах проекту платформи ЦК КПРС до XXVIII з'їзду партії. А поки що на 3-й сторінці номера ми друкуємо проект документу, схваленого парткомом ОДУ. В ньому йдеться про завдання партійної організації ОДУ у зв'язку з підготовкою до з'їзду партії.

Партком сподівається, що комуністи, безпартійні співробітники університету уважно ознайомляться з цим документом і надішлють свої критичні ділові зауваження з метою його доробки. Успіху цієї роботи, безумовно, будуть сприяти й рішення лютневого Пленуму ЦК КПРС.

ПЛЕНУМ ЦК КПРС

5 лютого 1990 року почав роботу черговий Пленум Центрального Комітету КПРС. На розгляд Пленуму було винесено таке питання:

Про проект платформи ЦК КПРС до XXVIII з'їзду партії.

З доповіддю з цього питання на Пленумі виступив Генеральний секретар ЦК КПРС М. С. Горбачов.

У роботі Пленуму беруть участь перші секретарі ЦК компартій союзних республік, крайкомів, обкомів і округів Рад Міністрів союзних республік, які не входять до складу центральних органів КПРС, група перших секретарів міськкомів, райкомів партії, секретарів парткомів великих первинних партійних організацій, а також керівники міністерств, центральних відомств, творчих спілок і організацій, вчені, представники Збройних Сил СРСР, засобів масової інформації, шахтарі деяких вугільних басейнів країни.

Матеріали Пленуму повністю публікуються в газеті «Правда» і у викладі в інших засобах масової інформації.

На Пленумі утворено редакційну комісію для доробки проекту платформи ЦК КПРС до XXVIII з'їзду партії і підготовки постанови Пленуму з обговорюваного питання.

7 лютого Пленум ЦК КПРС закінчив свою роботу.

до виборів

Знайомимо з кандидатами

ЕРМОШКІН СЕРГІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

кандидат у депутати Одеської обласної Ради народних депутатів по виборчому округу № 89. Висунутий трудовим колективом деканату для роботи з іноземними студентами і кафедри РКІ.

Народився 1953 року, росіянин, член КПРС. Закінчивши в 1975 році факультет РГФ нашого університету, працював викладачем іспанської мови в середній школі № 51 міста Одеси. З 1977 по 1980 рік служив в армії, а після цього знову працював учителем (згодом — завучем) середньої школи в селі Бипасному Вілгород-Дністровського району. З жовтня 1983 року С. М. Ермошкін — викладач кафедри РКІ. Двічі його обирали головою профбюро, зараз є членом головної групи народного контролю університету. Має кілька наукових публікацій, входить до Все-союзної асоціації східнознавців, очолює підготовчий комітет обласного Товариства циганської культури. Одружений, має двоє дітей.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА

С. М. ЕРМОШКІНА

1. Депутат не має права утримуватись від голосування — це свідчить або про його некомпетентність, або про пасивність.

2. Голосувати «за» або «проти» лише після докладного вивчення питання та обов'язкових консультацій з виборцями, якщо мова заходитиме про значні, серйозні проблеми, що зачіпають докорінні інтереси людей.

3. Нічого не обіцяти від імені влади — ризикувати лише власним іменем.

4. Цілковита юрисдикція Ради на своїй території при чіткому й недвозначному розподілі функцій Рад різних рівнів. Не чекати права на якесь рішення, а — вирішувати.

5. Всі політичні організації (партії, спілки, асоціації, товариства, об'єднання), діють виключно в рамках закону. Рівні політичні й майнові права — рівна політична і майнова відповідальність.

6. Кожен народ має право на самостійне розв'язання своїх питань (політичних, економічних, культурних, інших), поважачи інтереси сусідів і союзників.

7. Новий договір про СРСР (або про СРСР — Союз Радянських Соціалістичних Держав).

8. Одеса — місто-курорт. Позбавити ці слова іронічного забарвлення. Екологічне відродження міста й області — мета номер один.

9. Здоров'я трудящих — основа економічного здоров'я республіки: екологічне відродження людини — мета номер два.

10. Одеська модель освіти: дитячий садок і вуз — для всіх (за бажанням) — мета номер три.

Завтра—ювілей Бориса Пастернака:

матеріал «Зимний день в сніжному

проме...» читайте на 4 стор.

Один з нас

31 січня цього року Костянтина Калістратовича Пісіну, який працює в університеті заступником начальника відділу міжнародних зв'язків, на засіданні парткому вручено посвідчення і знак «50 років перебування в КПРС».

До партії К. К. Пісіна приймали 4 січня 1940 року в Бресті — у місті, якому невдовзі судилося стати символом мужності й героїзму радянського солдата. 34 роки віддав Костянтин Калістратович службі в Радянській Армії, пройшовши шлях від рядового до полковника. Учасник Великої Вітчизняної війни, був тяжко поранений, нагороджений шістьма бойовими орденами, багатьма радянськими й іноземними медалями. Костянтин Калістратович закінчив заочно філологічний факультет нашого вузу, тож стає зрозумілим, звідки в нього така глибока повага до нашого учбового закладу.

— Костянтине Калістратовичу, дозвольте задати вам відверте запитання: чи не було у вас десь у глибині душі відчуття гіркоти через те, що ваше півстоліття перебування в партії припало на дні, коли КПРС переживає один з найважчих періодів свого існування? Чи не пошкодували ви, що свого часу вступили до її лав?

— Ні, абсолютно ні. Ніколи в моїй душі не було жалю чи сумніву стосовно того, чи правильно я чинив, пов'язавши свою долю з партією. Я вірю в партію і не сумніваюся, що

вона ще матиме свій колишній авторитет. У ній знайдуться здорові сили, які зможуть відродити її, спираючись і на нас, рядових комуністів. Отже, ні про яке розчарування не може бути й мови.

Заведено вважати, що 50-річчя перебування в партії — це подія, щось на зразок свята. Для мене це — тільки привід ще раз озирнутися на пройденний шлях, скласти звіт самому собі й своїй совісті: чи правильно жив, чи так, як треба, чинив. 50 років у партії — це не заслуга. Поглянути назад, щоб не мати помилок у майбутньому — ось у чому сенс історичної пам'ятливості. І якщо доля дасть мені шанс, енергію, яка ще залишилася, віддам на користь партії.

— Костянтине Калістратовичу, ви щойно сказали, що відродити партію можна лише спираючись на кожного комуніста. Але ніхто не може сказати, що конкретно треба зробити, щоб кожен з нас діяв згідно з вимогами часу і становища в країні.

— На це запитання однозначної відповіді бути не може. Мені здається, що все впирається в особисті якості комуніста. Кожен для себе сам чесно повинен вирішити, що він може зробити для партії. На що спрямувати зусилля? Це визначити досить просто. Вважаю, що питання трудової дисципліни, дисципліни в партії, підвищення вимогливості до самого себе — сьогодні це дуже важливо. І, певна річ, підвищення політичної бойовитості кожного комуніста. Адже, якщо взя-

ти до уваги, що первинним парторганізаціям доведеться працювати в нових умовах, то багато що залежатиме від тих людей, які стоятимуть на чолі цих організацій. Тому без принципових політичних позицій комуністів неможливо реалізувати правильну кадрову політику.

— Ви вже ознайомилися з першими матеріалами роботи лютневого Пленуму ЦК КПРС. Хтілося б знати вашу думку з приводу заяв деяких членів ЦК про так звані нападки на партію, спроби захоплення влади і т. п.

— Мені не подобається саме формулювання «нападки на партію». Цим позбавляють комуністів права на сміливу критику недоліків, яких у партії чимало. До критики треба ставитися спокійно, терпляче її вислуховувати, а не ставити в позу ображеного. Адже критика — це одна з форм розвитку, розв'язання діалектичних суперечностей.

Вважаю також, разом з цим, цілком виправданим і зрозумілим занепокоєння і тривогу багатьох радянських людей за долю партії. Це відчувається і в деяких виступах на Пленумі. На жаль, багато часу прогаємо. Ми наблизились до такої критичної точки, коли відступати вже справді нікуди. Потрібні рішучі кроки, яких чекає народ. Ми звикли до того, що у нас слово розминалося з ділом. Хочеться вірити, що цей Пленум стане, нарешті, довгожданим ділом.

Інтерв'ю з
М. ЩЕРБАНЬ.

Фото В. ПАЩУКА.

ЗНАЙОМИМО З КАНДИДАТАМИ

ОРЗИХ МАРКО ПИЛИПОВИЧ

кандидат у депутати Одеської обласної Ради народних депутатів по виборчому округу № 91, висунутий колективом юридичного факультету ОДУ.

Народився 1925 року, капрайм, член КПРС. Трудову діяльність почав з роботи токаря на одному з оборонних заводів, закінчивши в 1942 році школу фабрично-заводського навчання. З березня 1943 року — в Радянській Армії: закінчив Серпуховське авіаучилище, брав участь у бойових діях. Нагороджений орденами і медалями.

Після Великої Вітчизняної війни закінчив юридичний факультет ОДУ. Понад 30 років — на науково-педагогічній роботі, доктор юридичних наук, професор, завідує кафедрою державного права й радянського будівництва, декан факультету підвищення кваліфікації працівників радянських органів, юридичних служб підприємств, установ та організацій. Голова правління районної організації товариства «Знання», голова бюро Одеської регіональної організації Радянської асоціації політичних наук.

Передвиборна програма М. П. Орзиха

Кандидат має намір відстоювати:

— плюралізм економічної (господарської, трудової) діяльності людини, що ґрунтується на вільному виборі сфери докладання своїх здібностей і діловитості, на віль-

ному виборі форм організації своєї праці та форм власності;

— необхідний і достатній за сучасних умов рівень якості життя людини: задоволеність житлом, продуктами харчування, охорону здоров'я та екологічного середовища, гармонійний розвиток і надійність перспектив молоді, соціальну забезпеченість ветеранів праці;

— збагачення духовного життя людей: вільний розвиток їх національної культури, заснований на повазі всіх націй і народностей, вибір форм національно-культурного спілкування;

— самодіяльність колективів і громадян, що ґрунтується на власній ініціативі і її підтримці державою й суспільством. Способи досягнення цього — реальне визнання колективних та індивідуальних невідчужуваних конституційних прав громадян та їх асоціацій;

— нарощування соціально-економічного потенціалу регіону, для чого передусім слід подбати про раціональний розподіл того, що маємо, — використати географічне й кліматичне положення області, її вирізненість серед інших приморських регіонів країни в рівні розвитку інфраструктури економіки, за-

безпечності трудовими ресурсами й науковими кадрами для участі в міжнародному розподілі праці шляхом створення єдиної для міста й області зони спільного підприємництва;

— впровадження ідеї самофінансування — від трудового колективу до регіону в цілому;

— юридичне закріплення статусу області як курортної зони;

— надання селянам права самим обирати для себе форму організації праці — з підвищенням технічної озброєності сільського господарства;

— справедливий розподіл житла — з реальним правом викупу житлової площі в особисту власність громадян і підвищення їх заінтересованості (район, якість житла, оплата тощо) у «звільненні» від зайвої житлової площі;

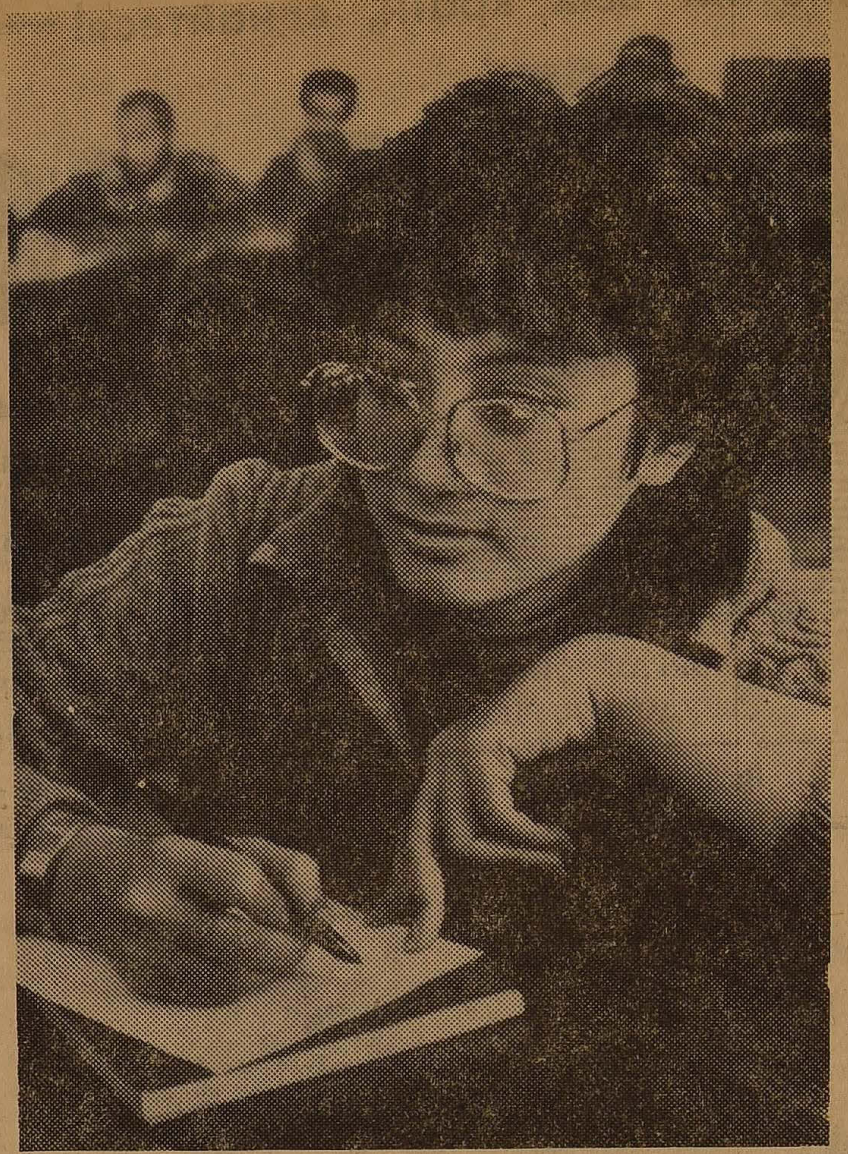
— підвищення престижу вищої освіти шляхом поєднання навчального процесу з наукою і виробництвом, використовуючи для кращої підготовки спеціалістів також можливості навчання за кордоном;

— забезпечення правопорядку й захисту громадян завдяки розмежуванню функцій місцевої і центральної міліції, поліпшення її кадрового складу, в тому числі шляхом підготовки в спеціалізованих учбових закладах та зміцнення матеріальної бази.

не його багатство в тому, що це — унікальний природно-рекреаційний комплекс, особливо коли взяти до уваги те, що традиційні зони відпочинку Криму й Кавказу вже вичерпали можливості свого розвитку. Одеський же регіон у цьому напрямку практично ще й не розвивався. Тому провідним напрямком у структурі господарства міста повинен стати рекреаційний комплекс, що охопить курортне господарство, туризм, масовий відпочинок.

На жаль, соціальне спрямування економіки в нашому місті ще не набуло розвитку. Як за коштами, що виділяються на розвиток соціальної сфери, так і за рівнем розвитку цієї сфери Одеса відстає від загальноновизнаних нормативів удвічі, а в порівнянні з деякими містами СРСР — п'ять-шість разів. Тому конче потрібне піднесення рівня життя населення на основі збільшення виробництва товарів народного споживання і продовольства, розвитку житлового будівництва, об'єктів охорони здоров'я, соціального опорядження міста.

Не менш важливим завданням є відродження слави Одеси як культурного центру, центру літератури, мистецтва, музики. Мало також сьогодні робиться й для розвитку Одеси як вузівського й наукового центру.

Чан Хі Май Лан прибула до Одеси з Хошіміна (Південний В'єтнам). Зараз вона з задоволенням стажується на кафедрі російської мови для іноземних студентів в Одеському університеті. Строк стажування — один рік. І пізнати за цей час треба багато чого, а головне — добре оволодіти російською мовою.

Фото В. ПАЩУКА.

НЕМЧЕНКО ЮРИЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

кандидат у депутати міської Ради народних депутатів по виборчому округу № 167, висунутий колективом кафедри політичної історії ОДУ.

Народився 1949 року, росіянин. Трудову діяльність розпочав після закінчення середньої школи та хореографічної школи при Одеському оперному театрі. 1968—1970 роки — служба в армії. Демобілізувавшись, вступив на юридичний факультет університету. В 1975—1979 рр. обирається звільненим заступником і секретарем комітету комсомолу університету. З 1979 по 1981 рік — асистент кафедри історії КПРС. З 1981 по 1984 рік — навчався в аспірантурі. В 1986 році захистив кандидатську дисертацію. Наукові інтереси пов'язуються з дослідженням історії боротьби партії більшовиків за залучення солдатських мас на бік соціалістичної революції.

Нагороджений медаллю «За воїнську доблесть» на ознаменування 100-річчя з дня народження В. І. Леніна.

Одружений. Має двох дітей.

Передвиборна програма кандидата

Головною проблемою для нашого міста, як і для всієї країни, вважає кандидат, є проблема влади, яка першою постанове перед депутатським корпусом. Від того, як її буде розв'язано, залежить подальша доля міської Ради. Сьогодні в місті діє «три влади»: партійна,

державна (Радянська) і господарча. Остання — найістотніша, бо належить галузевим міністерствам і відомствам, а в їхніх руках — всі важелі керування: кошти, фонди, ліміти. В області понад тисяча підприємств та організацій (70 процентів з них — в Одесі) підпорядковані 58 міністерствам і живуть своїм життям, мають свої завдання і програми. А обласній Раді (міській іще менше) підлягають лише підприємства місцевої промисловості, які не дають навіть повних двох процентів продукції.

Фактична влада на місцях належить партійним органам. А потрібне справжнє повновладдя Рад. Цього неможливо досягти без забезпечення матеріальної основи такого повновладдя, без визволення від «вказівки» партапарату.

З'їзд народних депутатів ухвалить закон про місцеві Ради, але важливо не лише ухвалити такий закон, а й впровадити його в життя, щоб він працював, а не існував лише на папері, як це було досі з усіма нашими законами, в тому числі й Основним.

Розв'язавши проблему влади, можна буде розв'язати й проблему соціально-економічного розвитку міста. Голов-

ХТО ПОДБАЄ ПРО ВУЗІВСЬКУ МЕТОДИКУ?

Екзамен з наукового комунизму цього року не обіцяв легкої перемоги. Нічого дивного: бурхливий потік інформації з недалекого (й досить віддаленого) минулого, що звалився на нас останнім часом, не хоче вписуватись у звичні рутинні рамки екзамену з суспільних дисциплін. Можна і треба сперечатися про те, яким має бути цей предмет у вузі, що дала заміна колишніх назв (історії КПРС на соціально-політичну історію ХХ століття, наукового комунізму — на науковий соціалізм) та наскільки готові до реальних змін викладачі-суспільствознавці? Можна, зрештою, відверто спитати, як узгоджується обов'язкове викладання ідеологічно забарвлених дисциплін з духом свободи політичних переконань, властивим Загальній Декларації прав людини 1948 року, провідповідність якій нашого майбутньо-

го законодавства так гучно заявляють керівники держави. Проте автор цієї статті не ставить собі за мету започаткувати полеміку з названих вище безумовно важливих питань, а має намір просто розповісти про те, що ж реально зроблено вже цього року під час екзамену на факультеті РГФ. Передусім, варто зазначити, що звичайних (і не менш набридливих) білетів не було. Опитування проходило у формі вільної співбесіди викладача і студента. Звичайно, не таке це вже й нововведення — дехто з нестандартно мислячих викладачів (скажімо, В. О. Зайцев практикували цей підхід і раніше), — однак цього року його вперше дозволили офіційно. Отже, хоч у чомусь невеличкому позбулися, нарешті, школярства, зубрячки та рулеткового принципу складання екзаменів.

І — ще одна досить важлива річ. Побувавши минулого року в США в складі першої групи радянських студентів—Гаучерколеджів та на практиці знайомившись із принципами американської освіти, я на власні очі побачив, як багато можуть дати прості й природні стосунки між викладачем і студентом. І починаються вони з елементарної поваги один до одного. З толерантності до політичних, релігійних і естетичних поглядів опонента, хоч вони, ці погляди, може й неприйнятні для тебе особисто. До чого призводить претензія однієї зі сторін на монопольне володіння абсолютною істиною, яскраво показує вся пожовтнева історія нашої країни. Тому приємно відзначити: при всіх недоліках і мінусах викладачів кафедри наукового комунізму їх колегам С. І. Дмитрієвій і С. Б. Машарову важко закинути на-

в'язування студентам на екзамені своєї точки зору. Кілька слів про ідею, що її в одній з розмов висловив С. Б. Машаров. Вона полягає в тому, щоб з плином часу перетворити екзамен із суспільних дисциплін не на банальний тест відносно знання того чи іншого набору механічно завчених фактів, а на перевірку вміння логічно мислити й аналізувати ці факти. Тобто, звести екзамен до розв'язування своєрідних суспільствознавчих задач, що потребують використання набутих знань. Думка ця, безперечно, заслуговує на найширшу підтримку. Адже в кінцевому підсумку саме в озброєнні студента вмінням самостійно оцінювати події навколишнього світу й полягає (мусить полягати!) завдання всього комплексу суспільних дисциплін у вузі. А довідатись, коли та чи інша партія ухвали-

ла своє чергове історичне рішення, можна й з підручника чи довідника. Погодьтеся, на те ці підручники та довідники й існують. Але тут можна поставити питання й про те, наскільки сучасне студентство готове до такого кардинального повороту. Будьмо відвертими, сьогоднішні випускники здебільшого не вміють, а часто-густо й не хочуть думати самостійно. Іх цього просто ніколи не вчили. Твердячи це, я не маю на увазі студентів саме нашого університету — тут іще який рівень є. Боротися треба за тих, хто ще тільки прийшов до вузу, кого ще не заповнила до краю зубрячка та не взяла під свою владу сприйняті на віру догми. Адже за цими людьми майбутнє, якого за інших умов може й не бути.

М. КАПІТОНОВ,
студент 5 курсу факультету РГФ.

Спілкування з комп'ютером

До наукової бібліотеки ОДУ надійшла перша книжка з науково-популярної серії «Знакомство с компьютером» — «Знакомьтесь, компьютер». Це переклад з англійської (перекладач К. Г. Батаєв) під редакцією та з передмовою В. М. Курочкина. Випустило книжку московське видавництво «Мир» у 1989 році. Індекс — 110-а/6553. Американське видавництво «Тайм-Лайф» видрукувало серію книжок, що розповідають про різні грані «життя» комп'ютерів. Адресована вона найширшому колу читачів. Видавництво «Мир» має намір перекласти російською мовою цілу низку книжок з названої серії. «Знакомьтесь, компьютер» — перша з них.

Основна мета книжки — по-знайомити читачів-неспеціалістів з широким колом питань, що стосуються цієї нової грані людської діяльності, яка останнім часом дуже розвивається. Прикметна й дещо незвична для нас особливість книжки — досить докладна й наси-

чена побутовими деталями розповідь про творців обчислювальної техніки — від таких класиків, як Алан Тьюрінг і Джон фон Нейман до сучасних американських винахідників і підприємців, чия творча думка, сміливість, готовність ризикувати привели до бурхливого розвитку нової технології, що радикально змінила весь стиль життя суспільства.

Докладно й цікаво книжка розповідає, (а завдяки чималій кількості ілюстрацій і показує) про різне застосування комп'ютерів, їх технологію, будову, перспективи розвитку. Вона складається з двох частин: — Як починався комп'ютер: — Спілкування з комп'ютером.

Видання доповнене словником основних технічних понять і термінів, предметно-іменним покажчиком. І адресується всім, кого цікавлять досягнення сучасної науки і техніки.

Л. ВІСТ,
бібліограф
НБ ОДУ.

ГОТОВИМСЯ К СЪЕЗДУ

31 января с. г., в преддверии февральского (1990 г.) Пленума ЦК КПСС, состоялось заседание партийного комитета университета с участием представителей парторганизаций факультетов, кафедр, научных подразделений, не являющихся членами парткома.

Партком рассмотрел вопрос «О задачах партийной организации Одесского университета по подготовке к XXVIII съезду КПСС» и принял рабочий документ, текст которого публикуется.

В обсуждении проекта документа приняли участие товарищи В. В. Анищук, И. Н. Коваль, Ю. Н. Анисимов, Н. П. Коваленко, А. С. Васильев, А. И. Домбровский, Б. А. Пережняк, Ю. Б. Демин, В. В. Агеев.

Секретарь парткома В. В. Анищук в своем выступлении, в частности, сказал: не знаю, какое решение примет Пленум, но считаю, что съезд партии надо провести до лета 1990 года. Можно — в два этапа.

Многие коммунисты считают, что отчетно-выборную кампанию нельзя проводить по старому Уставу. По моему мнению, ее надо организовать после съезда. Вторая часть съезда с выборами руководящих органов может быть проведена после отчетно-выборной кампании в первичках, в октябре, как и намечалось. Делегаты на съезд должны избираться непосредственно в первичных организациях.

В ходе подготовки к отчетно-выборной кампании следует провести анкетирование среди коммунистов университета, обсудить кандидатуры в состав выборных органов, в том числе и на пост секретаря парткома. «ЗНК» должна опубликовать результаты анкетирования.

Работу нашего партийного комитета, полагаю, можно признать традиционно удовлетворительной. У нас еще есть какая-то работа.

Правда, не секрет, что трудовая дисциплина, как и партийная, в университете резко упала. Имеют место случаи сдачи партийных билетов отдельными коммунистами. Это — результат нашей с вами работы. Самое неприятное, на мой взгляд, — пассивность наших коммунистов. Посмотрите, с какой активностью выступают наши неформалы. А коммунисты, похоже, напуганы нынешними событиями. Согласен с Драгомарецким, что у многих интеллигентов защита интересов КПСС вызывает негативную реакцию.

Никак себя не проявили и студенты-коммунисты. Беспочин и тот факт, что многие коммунисты, притом с большим партийным стажем, превратились в критиканов, бичуют все и вся. Занимаются только критикой — это тоже линия поведения.

Надо предавать широкой гласности все случаи нарушения партийной дисциплины и если надо — то и рассматривать персональные дела. За чем нам коммунисты-ученые, которые льют воду на мельницу противников партии.

И. Н. КОВАЛЬ, зам. секретаря парткома по идеологической работе, сказал, что февраль должен стать месяцем интенсивной идеологической работы в первичных парторганизациях, чему в значительной мере будут способствовать материалы и решения Пленума ЦК КПСС. Важно, чтобы все коммунисты и беспартийные, кто пожелает, имели возможность свободно высказаться по проекту предсъездовской платформы университетской парторганизации.

Думаю, что обобщенные предложения коммунистов по съезду надо направлять непосредственно в ЦК КПСС.

Полагаю также, что коммунисты университета присоединятся к заявлению комиссии Одесского обкома партии по национальным вопросам.

Ю. Н. АНИСИМОВ, член парткома, подверг критике представленный на рассмотрение парткома проект платформы парторганизации ОГУ.

Считаю, сказал он, что некорректно до отчетно-выборной конференции давать оценку соборной работе. Претензии

к нам у коммунистов может быть немало.

Все меньше и меньше коммунистов приходит в партком, и он не стал центром притяжения. Надо ликвидировать комиссию парткома по контролю работы администрации. Мы говорим о перестройке, а раздувание штатов в университете продолжается. Разве партком не должен заниматься кадровыми вопросами? Волевым решением ректората разделена хозяйственная часть. И никто с парткомом не советовался по поводу новых назначений. У нас уже семь проректоров.

Ни разу в университете не выполнялись условия коллективного договора, и партком на это никак не реагировал. Самоустранился партком и от необходимости определиться в вопросе отношений к неформалам. Полагаю, что от конфронтации надо переходить к конструктивному сотрудничеству.

Выступающий критиковал социальную политику партийных органов города.

Н. П. КОВАЛЕНКО, первый проректор ОГУ, признал, что критика В. Н. Анисимовым кадровой политики в университете правильна. Вопрос назначения А. В. Нечаева на партком не обсуждался. Кандидатуру С. В. Плиньского подобрал лично выступающий и убежден, что не ошибся в выборе, о чем, по его словам, свидетельствуют первые шаги нового проректора по капитальному строительству.

Далее выступающий подверг критике структуру и, в частности, систему управления в ОГУ. По его словам, она весьма несовершенна. Надежда на комиссию по разработке устава университета, которую возглавляет декан юрфака А. С. Васильев.

На факультетах — большая неорганизованность, отсутствует трудовая дисциплина. В «ЗНК» появилась критическая статья И. Г. Беляевского, но я с ним не мог встретиться в течение недели. И такое положение не только с кафедрой психологии.

В. В. Анищук заявляет, что в Одесском университете, слава Богу, нет крамолы, т. е. неформальных организаций. Но это минус для университета, который славился передовыми идеями. Если мы заявляем, что коммунисты вооружены самой передовой идеологией, то тогда чего нам опасаться диалога с неформалами.

В. В. АНИЩУК (с места): с последним тезисом Н. П. Коваленко я категорически не согласен. Нам не нужны неформальные организации.

А. С. ВАСИЛЬЕВ, декан юридического факультета, в своем выступлении отметил, что без наличия политических альтернатив и плюрализма мнений невозможно успешно защищать партийные позиции. Отсутствие разночтений политических мнений как раз и свидетельствует о застое в нашей партийной и молодежной организациях. Выступающий критиковал равнодушие, отсутствие у многих должностных лиц интереса к уставу университета, призванному организовать на новой основе жизнь вузовского коллектива.

А. И. ДОМБРОВСКИЙ, проректор по зарубежным связям, остановился на проблемах и трудностях работы с иностранными учащимися, разношерст-

(Окончание на 4 стр.)

О ЗАДАЧАХ ПАРТИЙНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ОДЕССКОГО ГОСУНИВЕРСИТЕТА ПО ПОДГОТОВКЕ К XXVIII СЪЕЗДУ КПСС

В острых дискуссиях, которые идут сегодня в стране, все чаще поднимаются вопросы о партии — о ее ответственности за нынешнее состояние дел, о новом понимании ее роли в обществе, о ее праве оставаться руководящей силой и способностью осуществлять такое руководство, исходя из требований и критериев перестройки. Еще более актуальными, злободневными стали эти вопросы после решения о проведении XXVIII съезда КПСС в 1990 году. К сожалению, дискуссии о партии игнорируются большей частью руководством первичных партийных организаций университета. Это приводит и фактически привело партийные организации к самоустранению от обсуждения актуальных партийных проблем, выработки назревших решений, а также к потере ими инициативы.

Когда говорят о кризисе в партии, имеют в виду три основные стороны. Во-первых, это кризис в самой партии — изменение настроения коммунистов, осознание ими необходимости многое изменить в партийном доме, с одной стороны, и медленность медленными темпами начавшейся перестройки, — с другой. Во-вторых, это известный кризис управления в обществе, связанный с начавшимся изменением самого понимания руководящей роли партии, в частности, с наметившимся отходом ее от участия в прямом управлении. В-третьих, это кризис доверия к партии, который питают сомнения в ее способности вывести страну из кризисной ситуации.

Поэтому сегодня очевидна взаимосвязь ситуации в партии, в целом ее общих проблем и условий повседневной деятельности, эффективности работы первичных партийных организаций. Анализ тенденций в работе партийных организаций факультетов и подразделений университета, проведенный партийным комитетом, а также анализ отдельных событий в нашей внутриуниверситетской жизни, показывает, что назрела необходимость, провести откровенный предметный разговор о мерах по повышению организованности и дееспособности партийной организации университета с целью реализации коллективно выработанных решений в ходе будущей отчетно-выборной кампании. Необходимо также, на наш взгляд, реализовать предложения по вопросам перестройки в партии, очевидные в отдельных цеховых парторганизациях, партгруппах, обеспечить активное включение партийной организации университета в разработку концепции XXVIII съезда КПСС, нового проекта Устава и Программы деятельности партии.

Партийный комитет университета считает, что в современных условиях необходимым предельно откровенным анализом положения дел в университетской партийной организации на основе высоких требований, которые ставит перед партией общество. Прежде всего следует отметить, что в зависимости от инициативности, ответственности, умения по-новому организовать дело, в разных партийных организациях складывается неодинаковая ситуация. Сегодня без конкретного изучения работы партийных бюро не может идти речь об оценках и тем более о выводах и мерах по персоналиям. Это должны сделать коммунисты в ходе отчетов и выборов.

Наблюдается ослабление партийной дисциплины, что проявляется как в непосеще-

нии партийных собраний, неплате членских взносов, так и в трудностях с распределением партийных поручений, реализации принимаемых решений. Главные из этих причин — утрата большинством коммунистов, в том числе формальным активом, ориентиров в отношении конкретных задач партийных организаций, путей их осуществления, значительная дифференциация позиций и мыслей коммунистов по острым социально-политическим проблемам, распространение таких явлений, как прагматизм, индивидуализм, устранение от практической партийной работы, тактика выжидания, стороннего наблюдателя, что часто прикрывается идейной маской. К сожалению, эти явления распространились среди коммунистов со значительным стажем, опытом, которые традиционно составляли потенциал партийных организаций. В последнее время практически никак себя не проявляют студенты-коммунисты, не видно их роли в студенческой среде. В основе отмеченных проблем лежит и отсутствие конкретной работы у ряда членов партийного комитета. Очевидно, у каждого найдутся свои причины — уважительные или не очень, однако они не поставят под сомнение главный вывод — **необходимы новые подходы к формированию партийного комитета, всех выборных органов в партийной организации Одесского университета, с учетом нового содержания и условий их будущей работы.**

Партийный комитет университета предлагает партийным организациям факультетов и подразделений обсудить, дополнить и принять к руководству следующие рекомендации по перестройке внутрипартийной работы.

1. О МЕРОПРИЯТИЯХ ПО УСКОРЕНИЮ ПЕРЕСТРОЙКИ ВНУТРИПАРТИЙНОЙ РАБОТЫ

С целью ускорения перестройки внутрипартийной работы и оздоровления обстановки в партийных организациях партийный комитет университета предлагает срочно осуществить такие меры:

- полностью отказаться от дублирования и замены администрации и общественных организаций, сосредоточить внимание на конкретных вопросах внутрипартийной жизни, идеологической и политической работы; провести соответствующее перераспределение обязанностей в выборных органах, партийных поручений;

- выносить на обсуждение партийных собраний только вопросы, которые непосредственно волнуют коммунистов, соприкасаются с их интересами, в том числе и дискуссионные; максимально использовать собрания партийных групп, цеховых партийных организаций для определения и формирования позиций коммунистов, парторганизации в целом по актуальным вопросам жизни партии и общества.

- обеспечить на постоянной основе изучение общественного мнения, всесторонне информировать членов коллектива по общественно-политической проблематике, обратить особое внимание на проведение соответствующих мероприятий вместе со студентами; совместно с партийными организациями (партгруппами) кафедр общественных наук разработать мероприятия по обеспечению высокого уровня политического образования студентов;
- партийным бюро факультетов и подразделений

провести конкретный анализ состояния партийной дисциплины, передать гласности случаи ее серьезного нарушения, провести собеседования с коммунистами, которые систематически уклоняются от выполнения основных уставных требований, при наличии серьезных обстоятельств — рассматривать персональные дела. **Вынести из состава выборных органов всех бездейственных членов;**

— на основании данных рекомендаций начать подготовку к отчетно-выборным собраниям, предварительное обсуждение кандидатур на выборные должности, в том числе в состав партийного комитета университета.

2. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПАРТИЙНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ОДЕССКОГО УНИВЕРСИТЕТА ПО ВОПРОСАМ ПОДГОТОВКИ К XXVIII СЪЕЗДУ КПСС И ПРОВЕДЕНИЯ ОТЧЕТНО-ВЫБОРНОЙ КАМПАНИИ В ПАРТИИ

Партийный комитет Одесского университета предлагает направить в ЦК КПСС, а также в ЦК Компартии Украины предложения, касающиеся проведения отчетно-выборной кампании в партийных организациях и по выборам делегатов на XXVIII съезд КПСС и XXVIII съезд Компартии Украины.

1. Обеспечить прямые выборы делегатов съезда путем тайного голосования всех членов партии. Создать многомандатные или одномандатные округа; обеспечить возможность предварительного обсуждения кандидатур, их взглядов на актуальные проблемы деятельности партии, жизни советского общества. Предоставить право предварительного выдвижения кандидатов в делегаты каждой первичной организации. Принцип прямых выборов должен быть принят и для городских, и для областных партийных организаций.

2. Съезд должен уделить первоочередное внимание задачам перестройки партии, определению ее места в обществе с учетом курса на построение правового государства. Эти проблемы следует всесторонне обсудить в ходе всей предсъездовской отчетно-выборной кампании, начиная с партийных групп. Инициатива такого обсуждения должна исходить непосредственно от ЦК КПСС.

3. В ходе подготовки к съезду необходимо кардинально расширить практику изучения общественного мнения по вопросам деятельности партии. При подготовке районных, городских, областных партийных конференций следует провести широкое анкетирование коммунистов по вопросам работы соответствующего партийного органа, его руководителей и аппарата.

Партком принял решение образовать комиссию в составе: В. В. Глебова, И. И. Коваль, Н. Т. Щербаня, Ю. Н. Анисимова, И. С. Болшановского для обобщения конкретных предложений, касающихся разработки нового Устава КПСС и Программы деятельности КПСС.

Всем партийным организациям представить свои предложения в партийный комитет до 1 марта 1990 года. В этот период провести обсуждение постановлений парткома в цеховых партийных организациях и на страницах университетской многотиражки.

ПАРТИЙНЫЙ КОМИТЕТ ОДЕССКОГО УНИВЕРСИТЕТА.

Готовимся к съезду

[Окончание.]

Начало на 3-й стр.]

ность политических убеждений которых требует от нас принципиально нового подхода. Нужна умная, продуманная комплексная система политической работы с этим студенческим контингентом. И партком не должен уходить от решения этого вопроса.

Б. А. ПЕРЕЖНЯК, зам. декана юрфака, член парткома, остро критиковал предложенный проект документа. Его надо доработать с учетом актуализированных мнений коммунистов.

Многое объясняется тем, что В. В. Анищук не стал лидером нашей парторганизации, мы ни разу не слышали его четкого мнения по ряду принципиальных позиций. За полтора года проведено два общеуниверситетских партсобрания и ни на одном из них секретарь парткома не выступил. Даже на собрании по общественным наукам почему-то решил отмолчаться.

Непонятно, почему факультеты должны прилагать усилия, чтобы вынудить секретаря парткома и руководителей университета встретиться для беседы со студентами и преподавателями.

Аналогичную позицию занимают и партийные работники района, они редко бывают в университетских коллективах. **О. Б. ДЕМИН**, секретарь партбюро истфака, отметил, что ряд положений обсуждаемого

документа напоминает старые подходы. Мы не привыкли к альтернативности мысли и действий. Существующие в университете группы социологических исследований практически ничем не способствуют тому, чтобы наши собрания, наши выборы проходили на основе объективной информации и ясности.

В. В. АГЕЕВ, второй секретарь Центрального райкома партии, остановился на положении в районной парторганизации и в районе в целом. Стала нормой, сказал он, сдача партийных билетов. Причины разные. И оценка кризиса в партии не может быть однозначной. Демократический централизм превратился в бюрократический централизм, первички утратили свою боевитость. Если бы активизировались низы, перестройка пошла бы быстрее.

Партком университета, сказал далее выступающий, не только потерял инициативу в решении кадровых вопросов, но он не владеет и политической ситуацией.

В политических поединках с неформалами не слышно и не видно университетских студентов и ученых, хотя некоторые неформалы, типа «Південна громада», не только арендуют университетское помещение, но и умело используют ваших ученых.

Критику, которая была выказана здесь в адрес партпарата, райком учтет в своей дальнейшей работе.

к 100-летию Бориса Пастернака

Этот сюжет, связанный с находкой неизвестного и крайне интересного письма Бориса Пастернака в Одессу, к подруге юности, имеет свою предысторию.

Живет в нашем городе большой знаток родословной Пастернака — краевед Михаил Борисович Пойзнер. Нет, его работа никак не связана с литературоведением, она как раз самая что ни на есть морская. Он — гидротехник, заведующий лабораторией ЧерноморНИИПроекта, кандидат технических наук. Собирая материалы о старой Одессе и ее обитателях, Михаил Борисович, конечно, заинтересовался одесскими рисунками отца Бориса Пастернака, Леонида Осиповича — крупного русского художника, уроженца Одессы, выпускника Новороссийского университета.

«Зимний день в сквозном проеме...»

«Художник Леонид Пастернак, — пишет академик Д. С. Лихачев, — запечатлевал мгновение... Его рисунки как бы останавливали время... И ведь, в сущности, его старший сын Борис Леонидович Пастернак делал то же самое в поэзии — он создавал цепочку метафор, как бы останавливая и обозревая время в его многообразии».

...Завязалась переписка с сестрами Бориса Пастернака — Жозефиной и Лидией, его сыном Евгением и внуком Петром. И поскольку после отъезда в Москву Леонид Осипович не забывал родной город и ежегодно привозил сюда детей на летний сезон, атрибутированные М. Б. Пойзнером одесские адреса семьи Пастернаков являются в то же время и мемориальными адресами Бориса Леонидовича.

В связи с готовящимися к 100-летию поэта вернисажами из произведений его отца, я и попросил Михаила Борисовича дать интервью для городской газеты, дабы поближе познакомиться массового читателя с судьбой и творчеством их земляка, живописца Л. О. Пастернака. На эту публикацию откликнулась — бывает же такое везенье! — родственница Пастернака Ирина Александровна Тартаковская, которая и пригласила нас с Михаилом Борисовичем в гости. Добрая хозяйка поведала и показала нам столько, что обстоятельный пересказ занял бы не одну газетную полосу. А потому намерю его лишь пунктирно.

...Бабушка Ирины Александровны и мать Бориса Пастернака были двоюродными сестрами, естественно, общались, дружили семьями. Особенно близко сошлись почти ровесники — тетя Ирины Александровны, Генриетта Абрамовна Коцубей, и юный Борис Пастернак. Говорят, Борис даже ухаживал за обаятельной Етой (так он ее называл), студенткой медицинского факультета Новороссийского университета. Ибо родство их было достаточно символическим — «двоюродная кузина» или что-то в этом роде.

Когда началась первая мировая война, Пастернаки перестали бывать в Одессе, но переписка с одесскими родственниками и друзьями не прекращалась. Случилось даже так, что Борис и Генриетта вновь встретились в Москве: Ета служила в военном санитарном поезде и привезла сюда раненых с фронта. А потом, когда направили на повышение квалификации, она и вовсе поселилась на Волхонке, сделавшись полноправным членом семейства Пастернаков. Младшие — Жозефина, Лидия, Шурик — любили ее как сестру. Очень теплыми, доверительными были ее отношения с Борисом.

В начале 20-х годов Леонид Осипович с супругой и дочерьми выехал лечиться за границу. С отъездом «патриарха», одесские связи Бориса и Шуры постепенно ослабе-

ли. Суровое время практически разорвало и их отношения с родителями и сестрами (об этом мы еще узнаем из письма Бориса «к Ете»).

Прошли годы. И вот уже в 50-х Генриетта Коцубей возобновляет переписку с другом своей юности, к тому времени признанным мастером, известным поэтом. Она и предполагать не могла, в столь сложном, двусмысленном положении он тогда находился, какую большую, но невидимую «войну» вел. Как раз в эти месяцы вызрела публикация «Доктора Живаго», принесшая автору столько неза заслуженных обид.

Комок подкатывался к горлу, когда Ирина Александровна впервые зачитала нам это пронзительное, обжигающее душу письмо. «Немного Вы знаете, — писал Борис Леонидович Генриетте Коцубей, — или можете знать обо мне по журналам, если все мои силы направлены к тому, чтобы быть от этого мира насколько бы можно подальше. Я и Вам, как сестрам, не могу ничего рассказать! Но я жив, здоров и в отвоеванном мною узком одиноком мире независим и счастлив».

Поэт сетует на то, что не может даже встречаться с приезжающими из Англии друзьями сестер. Из предосторожности он уклоняется от таких свиданий и даже опасается писать Лидии и Жозефине: «Неинтересно делиться одной сотою из того, чем живешь, что знаешь и что носишь в себе, а сказать все им самое главное нет возможности».

Не о себе Пастернак печется, не «дрожь в коленках» тому причиной: он ответственен за многих людей, не только родных. Без него или из-за него они могут пострадать. Поэт буквально ходит по лезвию бритвы. «Удивительно, — восклицает он в письме, — как я еще цел и как земля меня носит, так много я себе позволяю, как никто».

Ирина Александровна показала нам и другие семейные реликвии: письма А. Л. Пастернака, Л. Л. Пастернак (Лидия, кстати говоря, приезжала в гости к Генриетте Абрамовне в 60-е годы, бродила по улицам «города детства»), оригинальную картину Л. О. Пастернака, уникальные фотографии. Об этом бы тоже нужен разговор особый.

Потом Михаил Борисович и хозяйка в очередь читали любимые стихи Пастернака. Я слушал их и горечь, навеянная аурой пастернаковского письма, не то чтобы опадала и притуплялась во мне, но как бы перетекала в самую гулкую музыку его стихов.

И виделось мне мерцание одинокой свечи... Холодные блики прошлого... Потемневшие оконные крестовины... Остывающий «зимний день в сквозном проеме незадернутых гардин...»

Олег ГУБАРЬ,
член Союза журналистов СССР.

ПАМЯТИ ТОВАРИЩА

редактора областных партийных газет, редактора областной комсомольской, межрайонной и университетской, но всегда он оставался именно газетчиком. Любил опережать коллег из других изданий, ставить им так называемые «фитили», был автором острых фельетонов, статей, оперативных корреспонденций. Всю жизнь испытывал любовь к цирку. Был там своим человеком, писал о нем. Там во время подготовки очередной рецензии и настиг его инфаркт...

Он был коренным одесситом, заправским рыбаком. Добрым и чутким товарищем, воспитавшим многих из тех, чьи имена стоят в сегодняшнем номере нашей газеты.

Светлая память о Владимире Георгиевиче Николаеве останется в наших сердцах.

ГРУППА ТОВАРИЩЕЙ
(«Знамя коммунизма» от 4 февраля 1990 г.)

Буквально две-три недели назад Владимир Георгиевич присутствовал на собрании университетской журналистской организации, проходившем в стенах родной ему газеты «ЗНК». Журналисты ОГУ выдвинули кандидатуру В. Г. Николаева в ревизионную комиссию областной организации Союза журналистов СССР, куда он был избран 27 января.

12 января «ЗНК» опубликовала фельетон Владимира Георгиевича «Тройка» по латыни», написанный специально к традиционной встрече выпускников филфака ОГУ.

«Ношу с собой любовь и Альма-матер — нашему Одесскому университету. Ношу с собой память о замечательных встречах с друзьями, сокурсниками русского отделения нашего филфака. Ношу с собой слова старинной студенческой песни: Гаудеамус игитур ювенес дум сумус! («Будем веселиться, пока мы молоды!»).

На этой высокой оптимистической ноте, признанием в любви родному университету заканчивалась эта последняя публикация старого журналиста в нашей газете...

Романов, кандидат физико-математических наук, заведующий відділом дослідження перемінних зірок Астрономічної обсерваторії ОДУ.

Редакция приносит извинения Ю. С. Романову и автору статьи.

Еще неделю назад он был среди делегатов отчетно-выборной конференции журналистской организации. Владимир Георгиевич Николаев пользовался авторитетом и доверием товарищей и по праву представлял здесь их интересы. Как всегда приветливый, доброжелательный, он радовался успехам коллег, огорчался нашими неудачами.

В. Г. Николаев принадлежал к тому поколению одесских журналистов, которые пришли в редакцию во фронтовой шинели. Вчерашний студент филфака университета, офицер с боевыми наградами на груди, служивший в частях легендарных «Катюш», он стал одним из тех, кто много лет составлял ядро «Черноморської комуни» и «Знамени коммунизма».

Разные должности довелось занимать Владимиру Георгиевичу — корреспондента, заведующего отделом, ответственного секретаря, заместителя

ПОПРАВКА

В «ЗНК» № 5 от 2 февраля с. г. в статье Л. Зайковой «Недого думано...» линотиписткой допущен пропуск текста, который было нелегко заместить. После данных о Ю. А. Медведеве следует читать: «Ю. С.

реплика

Отбушевали предвыборные и выборные страсти в Астрономической обсерватории, своим ходом идет понемногу то ли сокращение штатов, то ли зачисление на новые должности (сразу это трудно определить). Казалось бы, жизнь входит в проторенную колею. Ан нет. Лихорадка начала года, связанная с зачислением по хозяевам, вылилась сейчас в то, что все сотрудники хозяем Астрономической обсерватории 5

ОПЯТЬ ОБИЖЕН «ГАДКИЙ УТЕНОК»?

февраля не получили зарплату за январь 1990 г. А ведь это почти 100 человек. Не хочется высказывать, что тут прав, кто виноват, это дело административного аппарата университета. Главное в том, на что будут жить эти 100 человек до 20 февраля (когда, по обещаниям администрации ОГУ, зарплату выплатят)? Ведь научные сотрудники живут на зарплату, причем, перефразируя одесскую шутку, на одну. Ну что

ж... некоторые, опять же, надеюсь, в шутку, уже собираются на паперть, за подаянием. А остальным остается ждать милости от университета и надеяться, что сердца администрации ОГУ смягчатся при мысли об астрономах, стоящих с протянутой рукой у Успенского собора, и все-таки зарплату выплатят раньше.

Л. ЗАЙКОВА,
Астрономическая обсерватория.

ПИШИТЬ НАМ: 270057, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ: Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната, 9.

ДЗВОНІТЬ: Тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.